

Laulu Pääsiäiselle

Hilkka Nieminen

Kevätillan hämärässä
hehkuu taivas ja maa.
Aurinko kun hiljaa laskee
taivaanrannan taa.
Näin valo taivaalta
kun yöksi katoaa.
On ilmassa nyt puhtautta,
kevään tuomaa raikkautta.
Kevään keralla pääsiäinen
meille tulla saa.

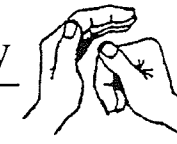
Aamu kun taas valkenee
ja kevätpäivä koittaa,
pajunkissat valkoisina
loistaa ojan vierellä.
Kottarainen - ensimmäinen
alkaa pihaa kierrellä.

Ja jostain taivaan sinestä
nyt kiuru laulun soittaa.
Koivun latvat punertaa
ja purot kuohuaa.

Tule pian Pääsiäinen
- tervetuloa!

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Huhtikuu 4/2000

**Tavatkaa
toisianne ja
auttakaa
toisianne.
Eläkää hyvää
elämää!**

Vuosikokous Lappeenrannassa

Uusi perustuslaki

Ensi vuosi - Juhlavuosi

TUNTOSARVI 26.vuosikerta, ISSN 0358-2280

Julkaisija: Suomen Kuurosokeat ry, Uudenmaankatu 28, 00120 Helsinki.
Puhelin (09) 5495 350. Tekstipuhelin (09) 5495 3526. Fax (09) 5495 3517.

Päätoimittaja: Katri Pyykkö **Toimittaja:** Raili Karisaari

Toimitusneuvosto: Heli Huotarinen, Pekka Juusola, Ulla Kungas, Pentti Kähkönen, Riitta Ruissalo, Raili Karisaari, Katri Pyykkö.

Vuosikerta 150 mk. Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona, ruotsinkielisenä käännöksenä ja sähköpostina.

Sisällys

Viisi kysymystä	2
Pääkirjoitus.....	3
Tavatkaa toisianne ja auttakaa toisianne. Eläkää hyvää elämää! Antti Jäkälän 100-vuotishaastattelu	4
Taasha myö tavattii!	7
Perusoikeudet	9
Seppo on uusi atk-vastaava Toimintakeskuksessa	12
Käsin tehdyn taiteen kilpailu kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille	14
Kerro meille järjestön elävää historiaa!	15
Lukijan kirjeitä: Kalaonnea Rovaniemeltä	17
Jyväskyläläiset retkellä	18
Runo: Laulu Pääsiäiselle	24

Kannen kuvassa Antti Jäkälä
(Kuva. K.Pyykkö.)

Pahoittelemme. Tässä Tuntosarvessa ei ole mainoksia. Lehden mennessä painoon emme vielä tiedä syytä asiaan.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy 17.5. Aineiston on oltava toimituksessa 5.5.2000.

Viisi kysymystä

1. Luettele muslimien kolme pyhintä paikkaa?
2. Kuka voitti Helsingin maailmanmestaruuskisoissa 1983 naisten keihäänheiton?
3. Kenen kirjailijan sankarihahmo on komisario Palmu?
4. Kuka oli Yhdysvaltain presidentti 1976-80?
5. Mitä tarkoittaa sana koordinoida?

Vastaukset:

1. Pyhin paikka on Mekka, toiseksi pyhin Medina, kolmanneksi pyhin Jerusalem ja siellä on Al Aqsan moskeija.
2. Keihäänheiton Helsingissä vuonna 1983 voitti Tiina Lillak.
3. Komisario Palmu on varsin persoonallinen poliisi Mika Waltarin dekkareissa. Palmu elokuvissa Palmua esitti Joel Rinne.
4. 1976-80 Yhdysvaltain presidentti oli Jimmy Carter.
5. Koordinoida tarkoittaa sitä, että asiat järjestetään sopusuhtaiseen yhteistoimintaan. Kun joku koordinoi jotain, hän vastaa siitä, että kaikki asianosaiset tietävät tarvitsemansa asiat ja osaavat toimia oikealla hetkellä. Hän järjestää asiat niin, että toiminta tapahtuu järkevästi ja sulavasti. ■

Onko kuurosokeilla omia niksejä?

Pääsiäinen on tulossa ja talvi taittuu. Helsingissä on talven aikana satanut paljon lunta, sitten se on sulanut pois ja sama uudestaan. Aamulla satoi taas lunta. Koiranulkoiluttajatuttavani oli huolissaan leskenlehdistä, joita hän oli jo nähnyt. Kuinka ne kestävät lumisateen. Eri väreillä on erilaisia vaikutuksia ihmisiin. Keltainen piristää pieninä annoksina. Siinä ehkä syy huoleen leskenlehdistä. Kevään ensimmäiset keltaiset pilkut eivät saa kadota. Ne ovat lupaus tulevasta kesästä.

Viime Tuntosarvi sai runsaasti hyvää palautetta. Se laittoikin miettimään, mitä piristäviä pilkkuja lehdessä oli. Mainokset ovat uusia. Mainokset toivat myös yhden ylimääräisen sivun mukanaan. Niiden myynnissä on ilmeisesti ongelmia, koska tässä lehdessä mainoksia ei ole. Toivomme, että niitä jälleen on seuraavassa. Viime lehdessä oli myös melko runsaasti kuvia ja viittomakielisille ne ovat tärkeitä. Siinäkin voi olla yksi syy hyvään palautteeseen.

Toisaalta hyvän palautteen syy voi olla myös se, että lehdessä oli jut-

tuja, jotka rohkaisivat tekemään itse. Oli jumppaohjeita ja ruokaohjeita. Jutuissa oli vinkkejä, miten selvitä helposti ja kätevästi, vaikka ei näe eikä kuule. Marita Autio ja Eila Eerola ovat tätä ajatusta kehitelleet jo Apuvälinenäyttelyissä Tampereella. He ovat tuoneet omia vinkkejään esiin Ideapöydässään.

Tuntosarvi on järjestölehti, jossa on paljon asiaa. Lehdessä on myös mielipide- ja kysymyspalsta. Juttuja niihin tulee aika harvoin, mutta muistutukseksi kaikille: molemmat ovat edelleen olemassa.

Mutta olisiko aihetta julkaista myös idea- tai niksipalsta? Te, hyvät lukijat, voisitte kertoa erilaisista tavoista selviytyä arjessa, hyvistä nikseistä, miten tehdä joku asia kätevästi, vaikka ei näe eikä kuule. Palsta syntyy, jos sille on tarvetta. Se tarkoittaa, että Te, hyvät lukijat, lähettätte toimitukseen hyviä niksejä ja ideoita. Niksit ja ideat voivat käsitellä mitä tahansa ruuanlaitosta tietokoneen käyttöön tai liukkaalla kävelemiseen. Jäämme odottamaan.

Katri Pyykkö
päätoimittaja ■

Tavatkaa toisianne ja auttakaa toisianne. Eläkää hyvää elämää!

Antti Jäkälän 100-vuotishaastattelu

Haastattelu: Kirsti Koponen, teksti/kuvat: K.Pyykkö

Antti Jäkälä syntyi 24.4. vuonna 1900, sata vuotta sitten. Hän on kotoisin Lappeenrannan seuduilta. Antti ei tiedä pitkän ikänsä salaisuutta. Hän uskoo, että se on Jumala, joka määrää eliniän.

Antti kertoo, että hän on Venäjällä syntynyt. Suomihan itsenäistyi vuonna 1917 ja Antti oli silloin 17-vuotias. Hän oli pitkään töissä Lopella, mutta muutti jo 40-luvulla takaisin Lappeenrantaan. Siellä hän on asunut siitä lähtien ja ollut tukena muille kuuroille ja kuurosokeille. Hän on itse kuuroutunut jo lapsena ja näkö alkoi hiljalleen heikentyä 40-luvulla.

Koulun käyntiä 1900-luvun alussa

Antti kävi Kuopiossa Kuurojen koulua. Hän kertoo, että silloin oltiin oraalisia. Koulussa opetettiin vain

puhumaan uudestaan ja uudestaan. Viittomakieltä ei opetettu lainkaan. Koulun parhaalla puheopettajalla oli oma liikekin, jossa hän ja hänen sisarensa opettivat puhumista. He olivat saksalaissyntyisiä.

Kuopion koulun jälkeen Antti meni maatalouskouluun Sulkavalle. Antti kertoo, että koulu lopetettiin myöhemmin ja kuurojen maatalouden opetuksesta on siitä lähtien huolehtinut Nikkarilan ammattioppilaitos Pieksämäellä.

Työelämässä

Koulun jälkeen Antti meni töihin Lopelle. Hän näki työpaikkailmoituksen lehdessä ja vastasi siihen. Hän oli rengin töissä monia vuosia samassa talossa. Talon omistaja vaihtui neljä kertaa tuona aikana. Antti kertoo, että talon omistajat vaihtuivat pakkohuutokaupoissa. Tuohon

Antti Jäkälä on edelleen aktiivinen kuurosokeiden kerhossa kävijä. Kouvolan kerhossa keskustellaan tässä uudesta eurorahasta. Mukana aluesihteerit Kirsti Koponen, Antti Jäkälä, Pertti Säkjärvi ja tulkki Sirpa Karttiala.

aikaan, 1930-luvulla, oli paljon pakkohuutokauppoja ja konkursseja tehtiin paljon.

Sotiin Antti ei ottanut osaa, vaan hän oli kotirintamalla Lopella naisten kanssa. Kaikki miehet oli määrätty sotaan.

Antti muistaa, että kerran hän meni ulkonaliikkumiskiellon aikaan. Miehet tulivat vastaan kiväärien kanssa ja sanoivat, että pihalla ei saa olla. Emäntä huusi silloin ikkunasta, että Antti on kuuro. Se pelasti Antin ja hän sai mennä takaisin sisään. Ulkonaliikkumiskiello alkoi kello kuusi illalla ja vasta aamulla

sai mennä ulos. Antti nauraa, että silloin olin päästä hengestäni, mutta edelleen olen elossa 100-vuotiaana.

Itsenäistä toimintaa

Antti muutti Lappeenrantaan 40-luvulla. Hän alkoi pyöräillä ympäri Lappeenrannan seutuja etsien kuuroja. Tuolloin hän tutustui ensimmäisen kerran kuurosokeaan henkilöön. Hän tutustui Kalle Laariin, joka nykyään asuu Tampereella. Antti alkoi ottaa Kallea mukaansa ja he matkustivat ympäri Suomea ja kävivät Norjassa asti. Antti toimi Kallen oppaana ja tulkkina.

Lappeenrannan Kuurojen yhdistyksessä Antti on ollut vaikuttamassa. Hän kertoo, että yhdistyksen nimi oli Kuuromykkäin auttajayhdistys. Antti ihmetteli nimeä ja se muutettiin sitten pikkuhiljaa. Kuulevat pantiin toiminnasta pois ja kuurot alkoivat toimia itse. Näin syntyi Kuurojen yhdistys Lappeenrannassa.

Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnassa Antti on ollut oppaana ja tulkina alusta asti, vuodesta 1971. Hänen näkönsä alkoi tulla huonomaksi. Vuonna 1987 hän liittyi itse järjestöön jäseneksi. Siitä lähtien hän on ollut aktiivisesti mukana, mutta edelleen muitten auttaminen mielessään.

Kuurosokeiden kerhotoiminta on Antille tärkeää. ”Pikku-Antti” onkin ahkera kerhossa kävijä. Hän kertoo, että koko ajan tulee uusia asioita ja kerhojen työsarka laajenee. Se on hyvä. Kerhossa tehdään ehdotuksia, suunnitellaan ja päätehtään asioista itse.

Antti sanoo, että kuurosokeita pitää auttaa eikä heitä saa hylätä. Ei ole oikein, että heitä pidetään syrjässä. Kuulevia täytyy opettaa viittomaan ja tulkkeja täytyy käyttää. Tulkit ovat hyvä apu. Tulkkeja pitää tulla lisää, sitten tilanne olisi parempi. Kuurotkin olisivat tyytyväisiä. Sitten he

kaikki voivat kiittää Jumalaa, siitä suuresta avusta, jonka he ovat saaneet.

Koko elämä on oppimista

Antin mielestä vuosisadan saavutus on koulujen kehitys. Kiertävästä rippikoulusta on päästy kansakouluihin, opistoihin. Opetusala on laajentunut paljon. Ihmiset osaavat nykyään lukea ja kirjoittaa. Näin ei ollut ennen, vaan allekirjoituskin oli useimmilla puumerkki. Se on hyvä asia, että kouluja on tullut lisää. Antti sanoo, että koko ikä on oppimisen aikaa. Kun tietää, pystyy auttamaan muita.

Antin terveiset kaikille:

Eläkää hyvin, auttakaa toisianne. Eläkää hyvää elämää. Tavatkaa toisianne. Älkää jääkö omiin koteihinne vaan tulkaa mukaan toimintaan. Kaikki tervetuloa mukaan toimintaan!

***

Antti Jäkälä juhli yhdessä seurakunnan kanssa 16.4. Lappeenrannassa. Kuurojen liitto pitää juhlat hänelle 24.4.2000 Malminharjulla Helsingissä. Hän on myös läsnä Suomen Kuurosokeat ry:n vuosikokouksessa ja vapun vietossa. ■

Taasha myö tavattii!

Näin toivotan sinut tervetulleeksi kauniiseen kesäkaupunkiin Lappeenrantaan

Heli Huotarinen

Kevätkokous paikka Patria on toiminut hotellina 1890-luvulta lähtien. Vanha puurakennus purettiin ja uusi hotelli valmistui 1991. Ala-aulan keskellä on 200 kiloa painava pyöreä kivi, jota vesi pyörittää. Jos haluat, voit kosketella palloa. Aulasta muutama porraskäytävä on yöspäin on auditorio. Se on kokouspaikkamme. Ravintola on myös vastaanottokoroksessa. Majoitustilat ovat kerroksissa 2, 3 ja 4. Huoneiden ovet ovat pienessä syvennyksessä. Huoneista on näköala Saimaalle, puistoon tai pihan puolelle. Huoneissa on tavallinen tai ranskalainen parveke. Aulatilassa on hissi ja portaat.

Lähdetkö pienelle kiertomatkalle kävellen?

Vastat varmasti kyllä. Kuljetan Sinut hotelli Patriasta ylämäkeä ja pieniä sivukatuja pitkin ensimmäiseen kohteeseen. Tulemme torille. Siellä kuuluu iloista naurua, kun tuttavat tapaavat toisiaan. Ostoksia voi tehdä toripöydiltä tai vieressä olevasta hallista. Torin reunalla on kahviko-

juja, joissa voi herkutella Atomilla ja Vedyllä. Ai, mitä ne ovat? Lihapiirakoita, täytteenä kinkkua tai kinkkua ja kananmunaa.

Aurinkoisen torin jälkeen tuntuu mukavalle poiketa Kirkkopuistoon. Puiston alueella on Marian kirkko, Sankarihautausmaa ja Äiti Karjala-monumentti, jossa on sodan aikana rajan taakse jääneiden sotilaiden nimet.

Seuraavaksi tulemme pienelle kävelykadulle. Se on saanut nimen

Lappeenranta on vanha rakuunojen kaupunki. (Kuva: Lappeenrannan matkailu)

Ilmakuva
Lappeen-
rannasta.
(Kuva: Lappeenrannan
matkailu)

Oleksi. Katu on tehty erivärisistä ja epätasaisista kivistä. Sen tuntee jalkojen alla. Norppa-patsas loikoilee suihkulähteessä Oleksin toisessa päässä.

Jatketaan matkaa Kauppakatu alas. Oikealle jää Raatihuone puistoineen. Oikealla on myös Wolkoffin talomuseo, jonka perusti venäläinen kauppias 1870-luvulla. Siellä on opastettuja kierroksia. Seuraavaksi saavumme hotelli Patrian kohdalle. Se jää nyt vasemmalle. Me käännyimme oikealle. Olemme satamassa, joka on myös

suosittu paikka lämpimillä ilmoilla. Haluat ehkä levätä vähän. Silloin hyvä valinta on laivaravintola Prinsessa Armada. Sen kannelta voit seurata sataman vilskettä ja laivojen lähtöä risteilylle. Kohteina ovat saaristo, Saimaan kanava ja Viipuri. Risteilyt itänaapuriin on tilattava ajoissa, sillä ne ovat hyvin suosittuja.

Sataman lähellä on vanha kesäravintola Kasino. Kasinon vieressä on Lappeenrannan kylpylä. Satamassa voit nähdä myös pienen junan, Höyry-Villen. Se kuljettaa ihmisiä keskustaan ja sieltä satamaan. Näet

ehkä komeita hevosia, selässä vanhan ajan sotilaspukuisia ratsastajia.

Mutta nyt varmaan haluat rauhallisemmalle paikalle. Voit vähän kuntoilla nousemalla portaita ylös Linnoitukseen. Se oli Lappeenranta 350 vuotta sitten. Alueella on Ortodoksinen kirkko, Ratsuväkimuseo, Taidemuseo, Etelä-Karjalan radiotalo, keramiikkapaja ja luontopolku, jossa näet harvinaisia kasveja.

Vien sinut kahvilaan, jossa olet kuin kotonasi kauniiden esineiden ja huonekalujen keskellä. Paikan nimi on Majurska. Samassa talossa on Täky-galleria, josta voit ostaa tulla-aisiksi upeita käsitöitä.

Linnoituksessa on mukulakivistä tehty katu, joka jatkuu portin ulkopuolelle. Kävelemme portista ulos. Oikealle jää kesäteatteri ja iso puisto, joka on Pusupuisto. Ehkä haluat käydä kurkistamassa mitä siellä tapahtuu?

Olemme hotelli Patrian vieressä, kierroksemme on päättynyt. Ennen kuin eroamme kerron muutamasta kesätapahtumasta. Kesäkuussa Suvimarkkinat. Heinäkuun 20.-22. päivinä on Humppatanssit. Linnoituksen yö ja urheilu tapahtuma Karélia Games heinä-elokuun vaihteessa.

Tuutha sie toistekkii?■

Suomen perustuslaki uusittu

Katri Pyykkö

Suomen perustuslaki muuttui. Uusi laki tuli voimaan 1.3.2000. Se korvaa neljä perustuslakia, jotka on säädetty itsenäisyyden alkuvuosina. Ne ovat Suomen hallitusmuoto, valtiopäiväjärjestys, ministerivastuulaki ja valtakunnanoikeudesta annettu laki.

Vuosien kuluessa Eduskunta on muuttanut näitä lakeja. Nyt nämä kaikki on uudistettu ja koottu yhteen lakiin, Suomen perustuslakiin. Uudistus selkeyttää lakia ja lisää sen ymmärrettävyyttä. Perustuslaista saa yleiskäsityksen Suomen valtiollisesta järjestelmästä, julkisen vallan käytöstä ja yksilön oikeusasemasta.

Perustuslain alussa 1. luvussa on valtiopäiväjärjestyksen perusteet ja ylimpien valtioelinten tehtävien jako ja oikeusvaltion periaate.

Perusoikeudet

Yksilön perusoikeudet turvataan perustuslaissa. 2. luku käsittelee niitä. Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. "Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella." Lasten on saatava vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään.

Ihmisillä on oikeus mm. elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen. Heillä on liikkumisvapaus, yksityiselämän suoja, uskonnon ja omantunnon vapaus, sananvapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Ihmisillä on vaali- ja osallistumisoikeus. Heillä on omaisuuden suoja, sivistykselliset oikeudet ja oikeus sosiaaliturvaan, oikeus työhön ja elinkeinonvapaus. Heillä on oikeusturva. Heillä on vastuu ympäristöstä.

Viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, ellei julkisuutta ole lailla rajoitettu.

Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten kannalta mielenkiintoisin uuden perustuslain kohta on oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin. Nyt ensimmäisen kerran viittomakieli mai-

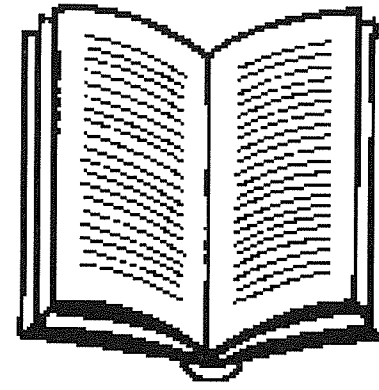
nitaan perustuslaissa: "Viittomakieltä käyttävien ja vammaisuuden vuoksi tulkitsemis- ja käänösapua tarvitsevien oikeudet turvataan lailla."

Eduskunta

Perustuslain 3. luvussa määrätään eduskunnasta ja kansanedustajista, vaaleista ja siitä, kuka on kelpoinen kansanedustajan tehtäviin. Siinä määritellään mm. kansanedustajan riippumattomuus, koskemattomuus, puhevapaus ja esteellisyys.

4. luvussa käsitellään eduskunnan toiminta. Siinä määrätään mm. eduskunnan kokoontumisesta, puhemiehestä ja puhemiesneuvostosta, valiokunnista ja muista eduskunnan toimielimistä. Siinä määritellään asioiden valmistelu ja käsittely eduskunnassa ja muut eduskuntaan liittyvät asiat: tiedonannot, selonteot, kysymykset, ilmoitukset, kertomukset, tietojensaantioikeus yms. Myös eduskunnan toiminnan julkisuudesta määrätään perustuslaissa.

4. luvussa määrätään myös kansanäänestyksen järjestämisestä. Neuvoa-antava kansanäänestys järjestetään, jos siitä on päätetty lailla. Laissa säädetään äänestyksen ajankohta ja äänestäjille annettavat vaihtoehdot.

Tasavallan presidentti ja valtioneuvosto

Perustuslain viidennessä luvussa määritellään mm. presidentin valinta, toimikausi ja tehtävät. Presidentti hoitaa hänelle perustuslaissa määrätty tai muissa laeissa hänelle määrätty tehtävät. Presidentti tekee päätöksensä valtioneuvostossa sen ratkaisuehdotuksesta. Jos presidentti ei päättä valtioneuvoston päätöksen mukaan, asia palautuu valtioneuvoston valmisteluun. Muutamista asioista presidentti päättää itse. Nämä ovat valtioneuvoston ja sen jäsenen nimittäminen, ennen-aikaisten eduskuntavaalien määrääminen, armahdus ja muut yksityishenkilöä koskevat asiat, joista on säädetty erikseen laissa. Hän päättää myös Ahvenanmaan itsehallintolaissa tarkoitetuista muista kuin maakunnan taloutta koskevista asioista.

5. luvussa määritellään myös valtioneuvoston ja ministereiden teh-

tävät. Valtioneuvostolle kuuluu perustuslaissa sille määrätty tehtävät ja muut hallitus- ja hallintoasiat, jotka on lain mukaan sen tehtävä. Valtioneuvosto panee myös täytäntöön presidentin päätökset.

Perustuslain muut luvut

6. luku käsittelee lainsäädäntöä ja sen säätämisyjärjestystä. 7. luku käsittelee valtionaloutta, mm. veroja, maksuja, lainanottoa ja valtion talousarviota.

8. luku käsittelee Suomen kansainvälisiä suhteita. Suomen ulkopoliitikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Eduskunta hyväksyy kuitenkin kansainväliset velvoitteet ja niiden irtisanomisen.

9. luku käsittelee lainkäyttöä ja tuomioistuimia. 10. luku laillisuusvalvontaa. Tuomioistuimen on annettava perustuslaille etusija, jos sovellettava lainsäädös on ristiriidassa perustuslain kanssa. 11. luku käsittelee hallinnon järjestämistä ja eri tahojen kuten Ahvenanmaan ja yliopistojen itsehallintoa. Luvussa 12 käsitellään maanpuolustus ja luvussa 13 on loppusäännökset.

Suomen perustuslaki jaettiin koteihin, jotta se tulisi tutuksi kaikille. ■

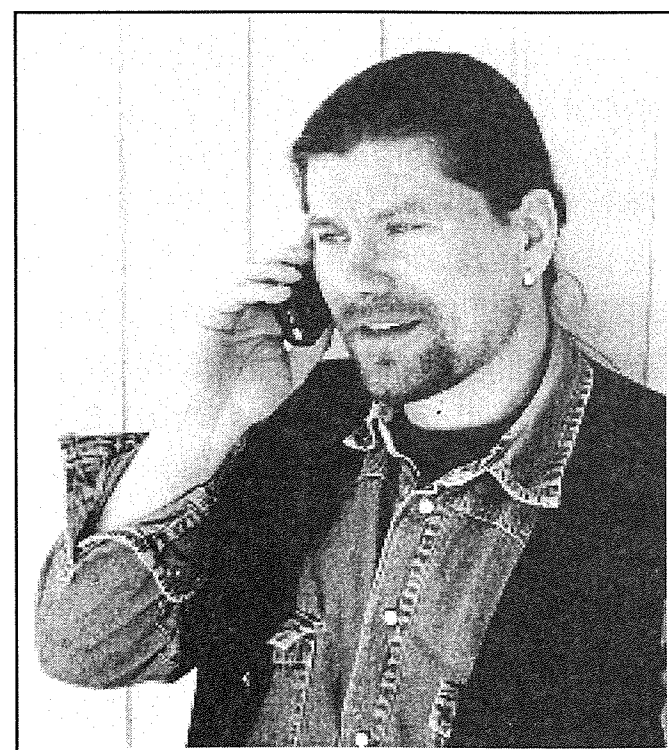
Seppo on uusi atk-vastaava Toimintakeskuksessa

Katri Pyykkö

Seppo Tero on uusi atk-vastaava Tampereella. Nyt meillä on siis kaikkiaan kolme mikrotukihenkilöä. Seppo aloitti työt 20.3.2000. Seppoa kiinnosti atk-vastaavan työ Suomen Kuurosokeat ry:ssä. Hän ajatteli, että tässä työssä voi yhdistää omaa sosiaalialan koulutusta ja omaa atk-tietämystä.

Seppo on peruskoulutukseltaan lastentarhanopettaja. Tietotekniikkaa

Kuva alla: Seppo Tero (kuva: Pentti Pietiläinen)

hän on opiskellut työn ohella. Hän on opiskellut tietojenkäsittelyoppia Avoimessa yliopistossa Tampereella.

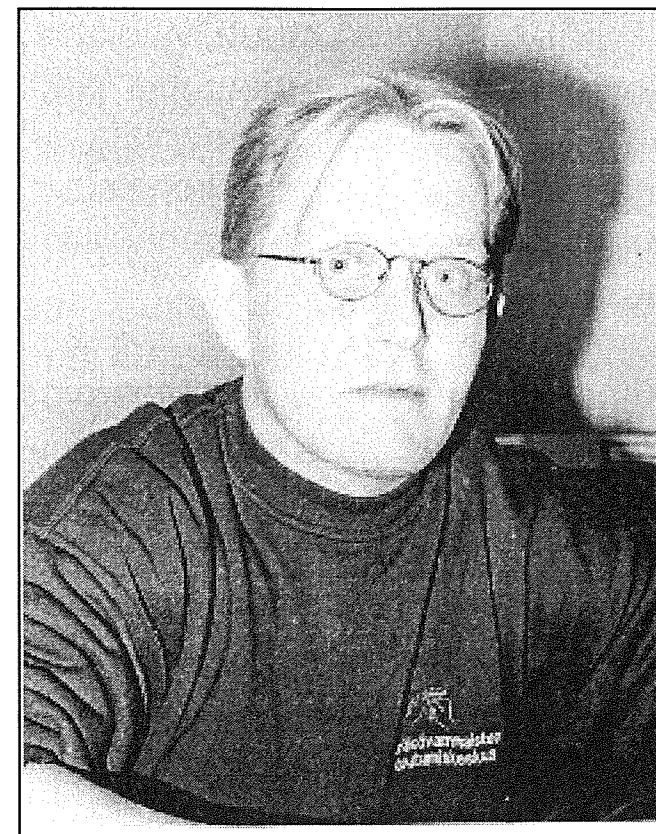
Sepon ura alkoi lastentarhanopettajan tehtävistä, mutta sen jälkeen hän on opettanut tietotekniikkaa Vammalassa ja Tampereella eri oppilaitoksissa. Tietotekniikan aikuiskouluttajana hän on ollut jo viisi vuotta.

Seppo on 34-vuotias. Hän on 175 pitkä. Hänellä on pitkät, tummanruskeat hiukset ja parta. Sepon vaimo kouluttaa Jyväskylässä ammattillisten oppilaitosten opettajia. Viitotomakieltä Seppo ei vielä osaa.

Seppo vastaa järjestömme koko atk-tuen toimivuudesta. Hän koordinoi toimintaa. Jokaisella mikrotukihenkilöllä, Jormalla ja Raunolla, on omat vastualueensa. Myös Seppo toimii mikrotukihenkilönä. Hänkin siis asentaa laitteita ja ohjelmia sekä palvelee asiakkaita myös puhelimitse ja tekee kotikäyntejä. Hänen teh-

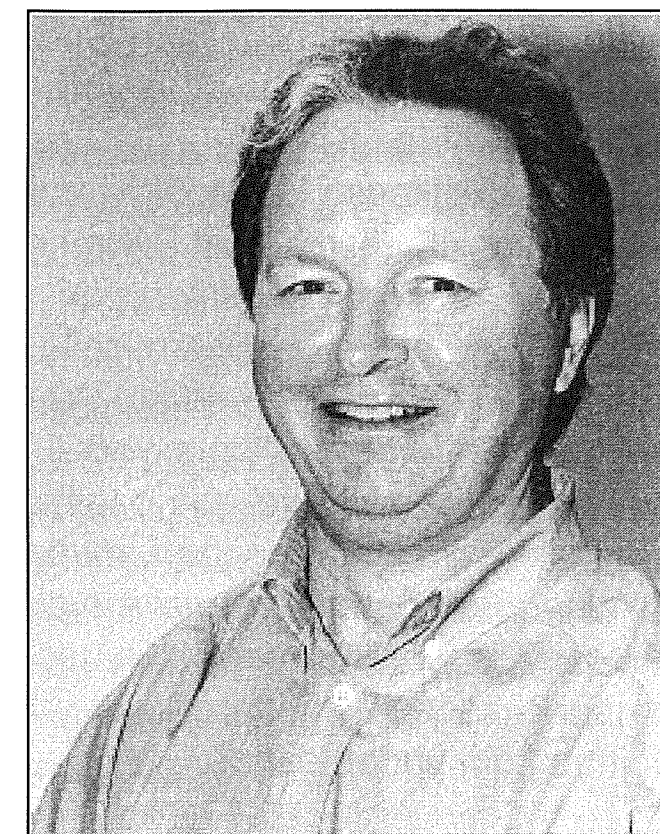
täviinsä kuuluu myös vastata Sonetti-koulutuksesta ja sen kehittä-

Mikrotukihenkilö Rauno Jäntti on Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskuksessa Jyväskylässä.

misestä jatkossa. Se siirtyy hiljalleen hänen vastuulleen.■

Mikrotukihenkilö Jorma Törnwall on Keskustoimistossa Helsingissä. (kuvat R.Karisaari)

Pariskuntien vaelluskurssi Sallassa 4.-8.9.2000

Vaelluskurssi on tarkoitettu pariskunnille, joista toinen tai molemmat ovat kuurosokeita. Lapin maisemissa patikoidaan ja virkistäydään. Samalla etsitään voimavaroja parisuhteen hoitamiseen ja keskinäisen vuorovaikutuksen parantamiseen. Tiedossa on keskustelua ja kokemusten vaihtoa luonnon rauhassa.

Matkojen omavastuu on 2 x 45,-/hlö, muuten kurssi on ilmainen. Ilmoittaudu 19.5. mennessä Toimintakalenterin lomakeella, joita saa myös järjestön eri toimipisteistä. Lähetä se Jorma Säynäjäkangas, Maakuntakatu 12, 96100 Rovaniemi. Jormalta ja Ritva Rouviselta saa lisätietoja. He auttavat myös hakemusten tekemisessä.

Käsin tehdyn taiteen kilpailu

kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille

Taidekilpailulla valmistellaan Suomen Kuurosokeat ry:n 30-vuotisjuhlallisuuksia. Kilpailuun voivat osallistua vaikeasti kuulonäkövammaiset henkilöt, jotka ovat Suomen Kuurosokeat ry:n palvelujen piirissä. Ikärajoja ei ole osallistumiselle. Kilpailussa on kuusi eri sarjaa. Yhteen sarjaan voi osallistua yhdellä työllä. Yksi henkilö voi siis osallistua kaikkiin kuuteen sarjaan, mutta jokaiseen ainoastaan yhdellä työllä. Samalla työllä voi osallistua useampaan sarjaan, mutta sillä ei voi voittaa kuin yhden sarjan.

1. sarja: Eläinaihe
2. sarja: Henkilöaihe
3. sarja: Kasvit, kukat
4. sarja: Maisema (vuodenajat)
5. sarja: Juhla (joulu, pääsiäinen, juhannus, itsenäisyyspäivä, vappu)
6. sarja: Vapaa-aihe

Jokaisessa sarjassa voi käyttää, mitä materiaalia haluaa. Työ voi olla veistos (puu, kipsi, savi, kivi ynnä muut materiaalit), iso kuvakudos (ryijy, kuviovillapaita, ompelutyö), maalaus (vesivärit, öljyvärit ynnä muut), piirustus (lyijykynä, hiili, vä-

rikynät, tussi ynnä muut), valokuva, korkeintaan kolme minuuttia pitkä video tai kollaasi eli monista eri materiaaleista koottu kokonaisuus. Kilpailuun voi osallistua vanhoilla ja uusilla töillä.

Kilpailun järjestäjinä ja sihteereinä toimivat tiedottaja **Katri Pyykkö** ja toimittaja **Raili Karisaari**. Heiltä voi kysyä lisätietoja kilpailusta. Kilpailun tuomaristo julkistetaan myöhemmin.

Kilpailutöiden viimeinen jättöpäivä on elokuun 31. päivä. Työt voi lähettää suoraan Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistoon tai jättää omalle aluesihteerille. Hän toimittaa ne eteenpäin.

Kaikki osallistuvat työt varataan Suomen Kuurosokeat ry:n käyttöön 30-vuotisjuhlavuodeksi 2001. Teoksia voidaan käyttää järjestön toiminnassa. Jos niitä julkaistaan erillisinä esimerkiksi kortteina, julkaisusta maksetaan erillinen palkkio.

Palkitut työt julkistetaan Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksessa Kuopiossa 25.-26.11.2000. ■

Kerro meille järjestön elävää historiaa!

Nyt Suomen Kuurosokeat ry kerää materiaalia historiastaan. Tarkoituksena on julkaista historiakirja järjestön toiminnasta 30-vuotisen taipa- leen kunniaksi. 20-vuotisen taipa- leen kunniaksi julkaistiin ”Kuuro- sokeilla on puheenvuoro” –kirja. Se kertoo ansiokkaasti kuurosoke- uden historiasta Suomessa ja jär- jestön toiminnan alkuajoista.

Uudessa historiakirjassa keskitytään järjestön toimintojen kehittymiseen kuurosokeiden näkökulmasta. Kir- jassa esitetään myös asiatietoa ja piipahdetaan järjestön historiassa numeroidenkin avulla.

Nyt pyydämme järjestön jäseniä kertomaan kokemuksistaan järjes- töstä. Nämä kirjoitukset ja kerto- mukset tulevat olemaan historiakir- jan materiaalia. Myös hauskat sat- tumukset ovat tervetulleita, mutta ennen kaikkea keräämme kerto- muksia siitä, miten järjestömme toi- minta on kehittynyt Teidän näkökul- mastanne. Toivomme, että saam- me ihmisten omaan kokemukseen pohjautuvaa tietoa eri aihepiireistä.

Kirjoituksia ja kertomuksia ei julkais- ta sellaisenaan vaan niistä etsitään tärkeitä asioita järjestön historian kannalta. Niistä etsitään yhtäläi- syyksiä ja sitä, miten toiminta on vuosien varrella kehittynyt ja mitä toiminta on merkinnyt Teille itsellen- ne. Suoria lainauksia toki käytetään. Silloin kun lainaus on suora, kerro- taan myös, ketä henkilöä lainataan. Jos kirjoittaja/kertoja ei halua, että nimi mainitaan kirjassa, hänen on mainittava siitä erikseen tarinansa yhteydessä.

Kertomuksia ja kokemuksia voi lä- hettää 15.6.2000 mennessä. Osoi- te on Suomen Kuurosokeat ry, tie- dotus, Uudenmaankatu 28 A, 00120 Helsinki. Otamme vastaan tarinoita kirjoitettuna paperille, pisteillä, säh- köpostilla ja äänitettynä kasetille. Viittomakieliset henkilöt voivat ilmoittaa halukkuudestaan kertoa omia kokemuksiaan. Pyrimme jär- jestämään heille haastattelun. Viit- tomakieliset voivat myös lähettää tarinansa videokirjeenä, jos heillä on mahdollisuus siihen. Videokirjee- seen on merkittävä näkyvästi, mitä

se sisältää. Näin myös muihin kertomuksiin. Merkitkää kuoreen tai jutun alkuun HISTORIAA.

Lisätietoja voi kysyä Katri Pyykkö puh. (09)54953521 tai Raili Karisaari puh. (09)54953522. Tekstipuhelin molemmille on (09)54953526. Sähköposti löytyy myös molemmille front doorista. Puhelimitse emme valitettavasti voi ottaa tarinoita vastaan, koska arkistoimme kaikki tulevat kertomukset tulevaisuutta varten. Viiden vuoden päästä järjestö täyttää 35, kahdenkymmenen vuoden päästä 50 vuotta. Silloin näillä tarinoilla on jälleen arvonsa!

Kun lähetät tarinan, kerro lisäksi nimesi, syntymävuotesi ja kommunikointitapasi: puhe, viittomakieli, viittotu suomi, sormiaakkoset, suuraakkoset tai kirjoitus (pisteet tai mustavalkokirjaimet).

Etsimme historiaa seuraavista aihepiireistä. Toivomme, että yksi kertomus keskittyy yhteen asiaan. Yksi henkilö voi kirjoittaa vaikka kaikista aiheista, jos intoa löytyy. Toivomme, että saamme kertomuksia paljon. Kertomuksista ei makseta palkkiota.

1. Millaista on kerhotoiminta? Mitä se antaa? Miten kerhot ovat kehittyneet? Millaista kerhon vetäminen

on? Näistä kysymyksistä voi keskittyä yhteen tai useampaan. Näistä asioista meillä on jo kerättyä tietoa viiden vuoden takaa, mutta viisi vuotta on jälleen kulunut.

2. Mitä vapaaehtoiset, tukihenkilöt, ystävöiminta merkitsevät sinulle? Miten sait oman vapaaehtoisesi?

3. Mitä vertaistuki merkitsee kuurosokeille? Kerro kokemuksiasi.

4. Mitä tulkkipalvelut merkitsevät? Kerro kokemuksiasi.

5. Mitä tietokoneet merkitsevät? Ovatko ne muuttaneet ihmisten elämää ja millä tavalla? Mitä järjestön atk-tuki (mikrotukihenkilöt ja kuurosokeat tietokoneohjaajat) merkitsevät kuurosokeille? Kerro kokemuksiasi.

6. Mitä järjestön toiminta on merkinnyt? Leirit, vuosikokoukset yms. Kerro, miten tulit mukaan järjestön toimintaan? Jos olet toiminut leirinvetäjänä, kerro kokemuksistasi.

7. Mitä järjestön palvelut merkitsevät Sinulle? Kerro kokemuksiasi asumispalvelusta, kuntoutumispalveluista (kuntoutumisleirit ja -kursit eri toimipisteissä ja alueilla), tiedonsaannista (lehdet ja oppaat)?

8. Oletko ollut mukana vaikuttamassa omalla alueellasi kuurosokeiden asemaan? Kerro, millaisessa asiassa ja minkälainen oli tulos?

Toivomme laajaa osanottoa! ■

Lukijan kirjeitä

Kalaonnea Rovaniemeltä

Yrjö Juvonen

Kuurosokeiden kalamiehet ja naiset tekivät edustusmatkan Näkövammaisten pilkkikilpailuun Rovaniemelle. Lauantaiaamulla tulkimme ja kuskimme Hannu keräsi vuokrattuun pikkubussiin meitä kilpailijoita. Meitä oli kolme miestä, Yrjö, Tarmo ja Seppo sekä kaksi naista, Merja ja Saimi. Oppaina oli Mauno ja Jyrki. Seitsemältä aamulla suuntasimme Rovaniemelle ja perillä hotellissa olimme 17.45. Syönnin jälkeen menimme saunaan ja uimaan. Matka oli rasittava ja menimme kaikki aikaisin nukkumaan.

Aamulla ilma oli pilvinen. Pakkasta oli muutama aste. Aamupalan jälkeen lähdimme kohti kilpailupaikkaa. Se oli kolmen kilometrin päästä keskustasta Salmijärvi-nimisessä paikassa. Siellä oli hirsimökki. Se on jonkun yhdistyksen mökki. Järvi

oli mökin takana. Se oli suuri lahti. Etukäteen katsoimme syvyyskarttoja. Oli kovin matalaa. Kilpailua edeltävällä viikolla oli uutisissa kerrottu, että Rovaniemellä on vuosisadan lumiennätys. Sanottiin, että pohjoisessa on jäätä reilu 90 senttiä.

Pieni oli porukka. Meitä oli paikalla 14 miestä ja kolme naista. Olin varma, että pesen tämän porukan. Sitten tuli lähtökäsky. Kaikkiaan meillä oli neljä tuntia aikaa onkia. Kävelimme jäälle. Sinne oli ajettu moottorikelkalla latuja, jota pitkin kävelimme parisataa metriä. Sitten haajaannuimme.

Minä, Saimi ja Hannu menimme syvimpään paikkaan. Kairasin ainakin 15 reikää. Vettä oli noin 3 metriä. Yhdestä avannosta tuli kolme pientä ahventa heti, sen jälkeen ei mitään. Mauno ja Seppo onkivat paikassa, jossa oli vähän vettä, mutta paljon jäätä ja lunta. Sieltä he saivat mitalikalat. Sepon pilkkiin tarttui kookas siika. Seppo huusi Maunoa avuksi ja Mauno sai kalan pään näkyviin, mutta jotenkin se vain karkasi. Saimi onki tarkemmin. Hän sai narrattua 4 ahventa. Sitten Merjalta karkasi suurempi kala. Hän huusi Jyrkiä, omaa miestään avuksi. Jyrki juoksi Merjan luo, mutta hän yritti kyntää jäätä, kun lensi turvalleen eli kaatui. Sillä aikaa kala pää-

si Merjalta pako. Tarmo taas onki omalla tavallaan. Hän seikkaili ja käveli jäällä. Niin vähiin jäi saalis. Toivotonta oli kalan saanti. Lumi, vähäinen vesi ja paksu jää vaikutti syöntiin. Ei ne muutkaan saaneet kehuttavasti kalaa.

Mutta ei mennyt meidän matkamme hukkaan. Kaikkiaan kuusi mitalia tuli mukaan. Neljä pronssia, yksi hopea ja yksi kulta tuli. Ja olihan siellä aika vaikea liikkuu. Mutta loppuun asti kesti niin kuin kalamiesten ja -naisten kuuluukin kestää.

Mitalit kaulassa palattiin hotelliin, vaihdettiin vaatteet ja lähdettiin takaisin Tampereelle. Matkaan käytettiin kerhoavustusta, mutta muuten kulut maksettiin itse. Sillä lailla se onnistuu ja yhdessä on mukavaa. Suuri kunnia kuuluu Hannulle, joka jaksoi meitä kuljettaa. Yöllä Hannu lähti sitten lomamatkalle etelän aurinkoon. Siellä saa muistella lumista kilpailumatkaa.

Kuopiossa oli kovat kisat. Siellä taas ratkottiin, kenellä on kalaonni. Kuurosokeiden pilkkimestaruuskilpailuissa oli osallistujia Koivurannassa 19. Sokeiden miesten sarjan voitti Oiva, miesten sarjan voitin minä, naisten sarjan Saimi ja lasten sarjan kolme ensimmäistä sijaa veivät Kunkaan pojat. ■

Jyväskyläläiset retkellä

Anja Lehtola

Jyväskylän kuurosokeiden kerho teki retken Ränssin kievariin. Kievari sijaitsee Uuraisten kunnassa lähellä Jyväskylää. Kokoonnuimme torin viereen taksiasemalle. Harmi, kun juuri edellisenä yönä alkoi bussilakko. Monet kerholaiset eivät päässeet mukaan. Ajoimme noin 17 km matkan Uuraisten suuntaan. Matka oli mäkinen ja mutkainen.

Perillä oli valtavasti vielä lunta. Oli liukasta. Sai kävellä varovasti. Kaikki sujui kuitenkin hyvin. Perillä oli vanha keltainen hienon näköinen talo. Talossa emäntä kertoi paikan historiasta. Siellä voi myös järjestää esim. kokouksia, kursseja, perhejuhla, leirikouluja, pikkujouluja ja lomiamia. Lisäksi siellä voi harrastaa moottorikelkkailua, ratsastusta ja ponijalua. On myös rantasauna, savusauna, uimaranta, majoitustiloja, kalastusmahdollisuuksia kesällä ja talvella sekä kesäteatteri.

Emäntä harmitteli, kun emme voineet ajaa hevosella. Oli niin valtava liukasta ja hevosella ei ollut kenkiä. Olisi ollut liian vaarallista

Kauko Kokkonen on Jyväskylän kerhon uusi vetäjä. (Kuvat: M. Tiittanen)

hevoselle. Me tutustuimme savusaunaan. Hiivimme pihan poikki, niin varovainen täytyi olla. Saunassa oli vahva savun haju. Seinät olivat aivan mustat. Vieressä järven rannalla oli avanto. Sitten menimme mäkeä ylös navettaan. Siellä oli poneja. Kukko tuli aivan minun viereeni. Se ei välittänyt vieraista vaan tekee mitä huvittaa. Siellä oli myös kaksi lamasta, musta ja valkea. Ne olivat molemmat hyvin lihavia. Siellä oli myös kaneja, hanhia, kanoja ja yksi kilpahevonen. Navetta oli erittäin hyvin hoidettu, eläimet ja tilat olivat siistejä.

Ajelimme hevosen sijasta moottorikelkalla. Asetuimme kaikki penkeille istumaan. Niiden päällä oli mukavaa karvaa. Sitten ajoimme

hiljalleen järven rantoja pitkin ympäri. Kuski katsoi usein taaksepäin, ehkä häntä huolesti että pelottaako meitä. Järven rannalla oli paljon mökkejä ja metsää. Matkan varrella tuntui selvästi, että pehmeä lumi joskus upotti, reki painui alaspäin. Ajoimme kodalle.

Kota oli aivan uusi. Siellä oli kivilattia ja takka. Takan yläpuolella oli sellainen savukupu ja sen yläpuolella savupiippu. Seinustoja kiersi penkit ja mukavat hyllyt. Oli helppo laittaa kahvikuppi välillä hyllylle. Kodassa oli vähän savun hajua, mutta ei se haitannut. Paistoimme ensin makkaraa ja sitten keitimme kahvit nuotiolla. Tulkki kertoi, että kahvin keitto siinä ei ole aivan helppoa. Se kuohuu niin herkästi. Yritin myös muistella, miltä nuotiolla keitetty kahvi maistui kauan sitten. En oikein muistanut, mutta huomasin, että se on aivan eri makuista kuin keittimessä keitetty. Oli mukava istuskella ja mietiskellä kodassa kaikkia asioita.

Tulimme taksilla takaisin Jyväskylään klo. 18 aikaan. Tuntui niin mukavalta. Tällaiset retket ja ulkoilmaelämä sopii niin hyvin minulle. Paljon kiitoksia myös Kaukolle retken järjestämisestä. Kauko valittiin viime helmikuussa kerhon vetäjäksi. Virkistyneenä, lämpimiä terveisiä kaikille. ■